

वा० रा०

॥ १८२ ॥

॥ १० ॥ ११ ॥ रूप्य तद्विषयरोषं कृत्वेत्यर्थः ॥ प्रसाद्य त्वद्वत्तं राज्यं मया प्राप्तं तन्मयारामाय दीयते अतो न ते सत्यभ्रंशदोष इति तदनुमन्यस्वेति प्रसाद्य ॥ १२ ॥ यथैष भरत
स्तथा एतत्कर्तृकमस्मद्वर्शनयोग्यत्वं ॥ प्राप्तकालं उचितं ॥ १३ ॥ कृतपूर्वं यत् अद्य भरतं शंकसे ॥ ईदृशं वा भयं भयजनकं वाक्यं ॥ कृतपूर्वं उक्तपूर्वं वा यद्यद्य भरतं शंकसे इत्य
न्वयः ॥ १४ ॥ अतः ते त्वया भरतोऽप्रियं निष्ठुरं न वाच्यः ॥ यतो भरतस्याप्रिये अप्रियवचने कृते उक्ते अहमपि अप्रियमुक्तः स्यां त्वया ॥ १५ ॥ आत्मनः प्राणं प्राणसमं

श्रुत्वा प्रव्राजितं मां हि जटावल्कलधारिणं ॥ जानक्या सहितं वीरत्वया च पुरुषोत्तम ॥ १० ॥ स्नेहेनाक्रान्तहृदयः शोकेनाकुलितेन्द्रियः ॥
द्रष्टुमभ्यागतोऽप्येव भरतो नान्यथागतः ॥ ११ ॥ अवांचके कर्त्री रूप्य भरतश्चाप्रियं वदन् ॥ प्रसाद्य पितरं श्रीमात्राज्यं मे दातुमागतः
॥ १२ ॥ प्राप्तकालं यथैषोऽस्मान् भरतो द्रष्टुमर्हति ॥ अस्मासु मनसाप्येव नाहितं किंचिदाचरेत् ॥ १३ ॥ विप्रियं कृतपूर्वं ते भरते न कदा
नु किं ॥ ईदृशं वा भयं तेद्य भरतं यद्विशंकसे ॥ १४ ॥ न हिते निष्ठुरवाच्यो भरतो नाप्रियं वचः ॥ अहं ह्यप्रियमुक्तः स्यां भरतस्याप्रिये कृते
॥ १५ ॥ कथं नु पुत्राः पितरं हन्युः कस्यांचिदापदि ॥ भ्राता वा भ्रातरं हन्यात्सौ मित्रे प्राणमात्मनः ॥ १६ ॥ यदिराज्यस्य हेतोस्त्वमिमां वाचं
प्रभाषसे ॥ वक्ष्यामि भरतं हृद्वाराज्यमस्मै प्रदीयतां ॥ १७ ॥ उच्यमानो हि भरतो मया लक्ष्मणतद्वचः ॥ राज्यमस्मै प्रयच्छेति वादमित्ये
व मंस्यते ॥ १८ ॥ तयोक्तो धर्मशीलेन भ्रात्रा तस्य हिते रतः ॥ लक्ष्मणः प्रविवेशेव स्वानि गात्राणि लज्जया ॥ १९ ॥ तद्वाक्यं लक्ष्मणः श्रु
त्वा व्रीडितः प्रत्युवाच ह ॥ त्वां मन्ये द्रष्टुमायातः पितादशरथः स्वयं ॥ २० ॥ भ्रातरमित्यन्वयः ॥ १६ ॥ इमां वाचं भरतवधविषयां प्रदीयतामिति वक्ष्या

मीत्यन्वयः ॥ १७ ॥ ननु त्वदुक्तेऽपि स न दद्यात्तत्राह ॥ उच्यमान इति ॥ प्रयच्छेत्युच्यमान इत्यर्थः ॥ राज्यलिप्सा चेत्तदेव दापयिष्यामि ॥ किं भ्रातृवधेनेत्याशयः ॥ १८ ॥ लज्ज
या गात्राणि प्रविवेशेव अत्यंतसंकुचितो भूदित्यर्थः ॥ तस्य रामस्य हिते रतः ॥ १९ ॥ एवमनुचितोक्तिलज्जापरिहारायोचितं वाक्यमाह ॥ तदिति ॥ भरतप्रसंगस्तु त्वदाशयप
रिज्ञानायैव केवलमुपन्यस्त इत्याशयः ॥ २० ॥

अ० कां०

॥ १८२ ॥